

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות ה.

מסורת הש"ס

(א) ב"ק קד: חולין סז. זכורות
נא, (ב) סוטה כח. [מז: יבמות
נח. קדושין כז:], (ג) ז"ל בה.
יעבץ, (ד) [לקמן יד:], (ה) שבת
ב, (ו) ז"ל ויציאות, (ז) רש"ל מ"ז,
(ח) [ויקרא ד,] (ט) ז"ל ליציאת,
(י) ז"ל ואמרינן. רש"ל,

תורה אור השלם

1. אַתָּה זֶה תֹאכַל מִכֶּל
אֲשֶׁר בְּמִסְכָּה לֹא אֲשֶׁר לֹא
סִנְפִּיר וְנִשְׁקֶשֶׁת בְּמִסָּה
בְּמִסָּה וּבְנִחְלִים אֲתָם
אֲכָלָה: וְיִקְרָא יָדָהּ
2. אֶל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּנְעַם בְּכָל
דָּבָר שֶׁמָּוּ אֶל בְּנִבְלַת חַיִּים
שִׁמְיָהּ אֶל בְּנִבְלַת דְּמָמָה
שִׁמְיָהּ אֶל בְּנִבְלַת שְׂרָץ
שִׁמְיָהּ וְנִעְלַם מִמֶּנּוּ וְהָיָה
שִׁמְיָהּ אֲשָׁם: אֲבָי כִּי יֵנֶעַ
בְּשִׁמְיָתָם יִסְמָךְ לֵכֵל שִׁמְיָהּ
אֲשֶׁר יִסְמָךְ אֶת דָּעַר אֲשָׁם:
מִמֶּנּוּ וְהָיָה דָּעַר אֲשָׁם:
3. וְיִקְרָא ה' ב. א.
4. וְתִשָּׁבַח אִישׁ אִישׁ אֶתֶּם שִׁבְכָת
וְיֵרַע וְנִעְלַם מִעֵינֵי אִישָׁה
וְנִסְתָּרָה וְהָיָה נִסְתָּרָה וְיֵרַע
אִין בָּהּ וְהָיָה לָהּ בְּתִפְשָׁה:
5. מְבִדֵּרָה ה' ב.
6. וְנִקְחָה הָאִישׁ מִצֶּמֶת
וְהָאִשָּׁה הָיְתָה שִׁמְיָהּ אֶת
עֵרָה:
7. וְנִעְלַמָּה מִעֵינֵי כָל חַיִּים
וּמִעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה:
8. אִיבֹה כֹחַ
9. לֹא דָעַר אֲנֹשׁ עֵרָה
וְלֹא מִתְּרָא אֲבָרִי חַיִּים:
10. אִיבֹה כֹחַ

הגהות הב"ח

(ח) גמ' ונעלם ונעלם לחייב
על העלם טומאה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ידיעת וכו' והוא
ידע שהרגיש. עיין לקמן דף
יד: תוס' ד"ה או:

רבינו חננאל

ופרקין רבי בעלמא בכללי
 ופרטי דרשב ורענין כבור
 אידי דרשב ופרדיו מבור
 חדש תפרה סמוכים זה
 זה ואח"כ כתב בעיבור
 סוף חמשת שקלים כז
 אך זה כלל ופרט אלא
 ריבוי ומיעוט. ודכונתו דבי
 ר' ישמעאל בענין הדגים
 דכתיב בזה אשר אין
 לו סנפיר ושקשקת בימים
 ובחולות מכל שוין המים
 ומכל נפש הוויה אשר בימים
 שקין הם לכס. כתב בימים
 ר' ישמעאל אלא בימים
 שתי פעמים אך זה כלל
 ופרט אלא ריבוי ומיעוט
 רבי כבור זה כתנא דבי
 ר' ישמעאל ודרוש זה
 ריבויי ומיעוט. ורבנן סבירי
 כדאמרי במעריבא כל מקום
 שאתה מוצא שתי כללות
 סמוכין זו לזה הטל פסוק
 ביניהן ודונם בכלל ופרט.
 וכבר פירשנו שפסוק פרק
 ואור טרפות. ואיסקנא אלא
 בשבועות נסיב לז' למתני'
 ר' עקיבא אלא כבור זה
 כחוהי' דחייב לשביר. גופא
 מגין שאינו חייב אלא בבייש
 בהן ידיעה בתחילה. חיל
 סוף וועלם ודריש. חיל
 וועלם שתי פעמים דרבי
 ר' עקיבא. ר' אומר אלא
 גרין שני וועלם. אלא וועלם

מכלל שהוא יודע. שאין אדם
הנה ידיעה בתחלה והעלם
והא דתנן אין בה ידיעה בה
בבית רבו כלל. יציאות השם
ופרקנן התם תני אבות ותולד

רִבּוּיוֹ וּמִיעוּטוֹ. וְרִבּוּיָהּ הִלֵּל וּמִיעוּטָהּ סָס הֵכִי מִפְרָשׁ לָהּ בְּקִדּוּשֵׁין [כא]:
וּהַכֹּהֵן. גְּבִי שְׂדִיּוֹן הֵבֵן לְהִכִּי דִרְשָׁה בְּרִבּוּיָהּ וּמִיעוּטָהּ מִשּׁוּם לִדְלִין
הַפֶּרֶט בֵּין שְׁנֵי כְּלָלוֹת: כִּדְרָשָׁה דְּבִי רַבִּי שִׁמְעוֹנֶל. כִּלְלֵי טְרִיפוֹת
[מילין סו.]: לִדְרָשָׁה תִּנָּה דְּרִיטָא אֵת הֵּךְ תִּתְּכֵלּוּ מִכָּל אֲשֶׁר בְּמִים כִּלְלֵי בְּיָמִים
וּבְנִתְּהִים פֶּרֶט בְּיָמִים חֹדֶר וְכִלְלֵי וּפְלִיג

עניה תנה דרי רבי ישמעאל ואח"כ
במים במים סמורין זה לזה ואח"כ
כתיב בימים ובנחלים הלך א"י זה
כלל ופרט אלף הטעולה צינים
לדרשו בריבוי ומיעוט: ורבנן.
דפליגי עליה דרבי ודרשי ליה בכלל
ופרט קצירה להו כדאמרי במערבא:
אין האיש מנוקה מעון. שזה עליה
אחר שנסתרה: **ידיעת בים רבו**
שלמד צינים רבו שהנוגע בטומאה
טמא ^(א) והוא ידע שהגויש כשנוגע
אכל לא התבונן לשום על לבו
שנטמא ^(א) (בטומאה כשנוגע בה)
שמה ידיעה: **ד' צפנים.** שמים לחיוב
הכנסה דעני והכנסה דבעל הבית
וב' לפטור כזזה עוקר וזה מניח
דכתיב ^(א): **עשואה העם.** א"ת כולה
(מנחם דף ק"ג): **דעיקר ששם.** שעיקר
מסכת באבסורי שבת: **אבות.** יציאות
שהן מן התורה: **תולדות.** הכנסות
ללא מיפרשן בהדיא: **פרטי הויין.**
ומתני' דהכא ד' תנן: **שמים לחיוב.**
הוא"א דעני והוא"א דבעל הבית:
ושמים לפטור. אחת שהעני פושט
ידו לפנים ועצב צפה"כ לתוכה והעני
הוא"א והנח איהו הנחה ולא עזב
עקיר' ובעצה"כ עקר ולא הניח ושניהם
פטורין ואחת שצפה"כ פושט ידו
מליאה לחון ונטל העני מתוכה והניח
דעזב נמי בעל הבית עקירה והעני
הנחה ושניהם פטורין בשמי הוא"א
הללו: **חיובי מאי נינהו יציאות.** דהא
יציאות קמיי ויציאות דחיובא תרתי
הוא דהויין חלא דעני וחלא דצפה"כ:
דמתן

דעתן

ריבוי ומיעוט אין בעלמא כללי ופרטי דריש
והכא היינו מעמא כדתנא דבי ר' ישמעאל
(6) דתנא דבי ר' ישמעאל¹ במים במים שני
פעמים אין זה כלל ופרט אלא ריבה ומיעט
ורבנן אמר רבינא כדאמרי במערבא כל מקום
שאתה מוצא שתי כללות הסמוכות זה לזה
הטל פרט ביניהן ודונם בכלל ופרט השתא
דאמרת רבי כללי ופרטי דריש בעל כורחך
קשיא שבועות אלא בשבועות נסיב אליבא
דר' עקיבא וליה לא סבירא ליה: גופא
מנין שאינו חייב אלא על שיש בה ידיעה
בתחלה וידיעה בסוף והעלם בינתים ת"ל²
ונעלם ונעלם שני פעמים דברי ר"ע רבי
אומר אינו צריך הרי הוא אומר ונעלם מכלל
שידע והוא ידע הרי כאן שתי ידיעות א"כ
מה ת"ל ונעלם (6) לחייב על העלם טומאה
ועל העלם מקדש: אמר מר ונעלם מכלל
שידע מאי משמע אמר רבא מדלא כתיב
והיא עלומה ממנו א"ל אבוי אלא מעתה
גבי סוטה דכתיב³ ונעלם מעיני אישה מכלל
דהוי ידע מעיקרא אי הוה ידע מי בדקו לה
מיא והא⁴ תניא⁵ ונקה האיש מעון והאשה
ההיא תשא את עונה⁶ בזמן שהאיש מנוקה
מעון המים בודקין את אשתו אין האיש
מנוקה מעון אין המים בודקין את אשתו ותו
גבי תורה דכתיב⁷ ונעלמה מעיני כל חי
ומעוף השמים נסתרים מכלל דאיכא דהוה
ידע⁸ ביה והכתיב⁹ לא ידע אנוש ערכה אלא
אמר אבוי קסבר רבי¹⁰ ידיעת בית רבו שמה
ידיעה א"ל רב פפא לאבוי אלא דקתני אין
בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף מי
בו א"ל אין משכחת לה בתינוק שנשבה לבין
שהן ארבע: (7) תנן התם יציאות שבת שתיים
הן ארבע בחוץ מאי שנא הכא דתנא שתיים
הן דתני שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן
אלו תני אבות מאי גניחו יציאות יציאות תרתי
לפטור והא דומיא דמראות נגעים קתני מה
א כולוהו לחיובא אלא אמר רב פפא פתח
י הכא חיובי תני ופטורי לא תני חיובי מאי
הוא דהויין שתיים דהוצאה ושתיים דהכנסה
אשי תנא הכנסה נמי הוצאה קרי לה ממאי
דתנן

צמחרת צפון (כד 1) שמים הולאה וברנחא דמינז

[illegible]

נוד כתוב והוא ידע. הרי ידיעה אחרת.
ועל העולם נטמא וזה העולם מקדש.
ה' לבין הנכרים והוא יתן לי ידיעה
(ד' בפנים וכו') כדקדתי במסכת שבת.
יצאית וכו'. וכבר פירשנו במקומו:

דַּתְנָא דְּבִי ר' יִשְׁמְעֵאל בְּמִים בְּמִים שְׁנֵי פַעְמִים ב'ו'. תַּמִּינָא דר' יִשְׁמְעֵאל תַּמִּי בִּי"ג מִדּוֹת הַמִּזְבֵּחַ נִדְרְשָׁתָּ וְהָא אֵיכָא טַפְסָא דְּמַדָּה דְּשֵׁנִי כְּלָלוֹת הַסְמוּכִי דְּדִרְשִׁין בְּרִיבָה וּמִיעֵט **בְּשִׁבְעוֹת** נִסִּיב לָהּ כִּר' עֲקִיבָא וְלֹא סָבַר לָהּ. וְיִמְנִין דְּלֹא צָעִי לְנִימְרָה הֵיב צִפְרִי בְּסִיבֵי הָדֵם (חולין דף פה:) גְּבִי דְּרִיבָה חִיָּא דִּנְפֹל לִיָּה (וְיִנִּיכָה בְּכִנְיָתָא וְאִלֵּי רִבִּי זָא וְנִחוּר וּפְרִיךְ וְלִימָא לִיָּה אֵל וְטִירוּף דֵּהָא רִבִּי זָאֵה דְּבִרְוִי שֶׁל ר"ש צִנְסִי הָדֵם וְשִׁנְאָה בְּלָשׁוֹן דְּכַמְשִׁיט דְּחִמְטִיטָּה שְׁאִינָה רְאוּיָה לֹא שְׁמָה שְׁחִטָּה וְלֹא צָעִי לְנִימְרָה תַּמִּי לֵה וְלֹא סָבַר לָהּ:

ונעלם מעיני אישה מבסל דה"ל
ידיעה מעיקרא. י"מ דה"ל
 ידיעה שנטמאת דהכי משמע קרא
 ושכח איש אותה שכחת זרע ונעלם
 וגו' וקשה לפירוש זה דהיכי דמי ואי
 בשעת השקאה מוכר מן הממזלי
 למה משקה אותה ואם אינו מוכר
 אמאי משקה אותה הא צענין ידיעה
 מעיקרא והוא סבור שלא יהיה לו
 ידיעה מנוגד ומיהו י"ט לנפח דמייירי
 כשאינו מוכר ומ"מ משקה אותה
 מספק דע"י השקאה יתכזר אם
 יהיה לו ידיעה מעיקרא וכל לאו
 ולפי המפרשים דוונעלם קאי אסמירה
 מייירי שפיר דבשעת השקאה זכור
 מן הסמירה אבל מ"מ קשה אמאי
 חשיב ליה אין מנוקה אם לא בא
 עליה מנסתמרה וי"ל כיון דבכח
 מוכיח שלא הקפיד ולא חשיב מנוקה
 מעון דלפילו אינו מנוח לעון בניו
 ובנותיו אין מיס צודקין את אשתו
 כדליתא בפ"ג דסוטה (דף ע"א)

וְאָמַר נָמִי הֵם אֵם אֶחָם מִקִּדְּשִׁין
עַל עֲלֻמָּם הַיָּמִים צוֹדֵקִין אֵת
נִשְׁתִּימִים: **יִדְעֵת** בֵּית רְבוֹ
שְׁמָה יִדְעָה. אָף עַל פִּי שְׂדֵדֵר זֶה
לֹא נִעְלַם מִמֶּנּוּ שָׁגַם עִמָּה יוֹדֵעַ
וְלֹא אֵת לִמְעוּטֵי אֶחָד מִיָּקוֹם שָׁנָה
וְכֵן בְּסוּטֵה יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא נִעְלַמָּה אֶסְרָה
וְגַבִּי מוֹרֵה נָמִי אָף בְּשַׁעַת הַעֲלָמָה
נָמִי יוֹדֵעַ שֶׁהִיא צֶעֶלֶם: **אָמַר** לֵיה
רַב פֶּפֶא לֵאבִי וְהָא תַנּוּ בּו' מִי
אִיכָא דְלִית לֵיהּ יִדְעֵת בֵּית רְבוֹ.
ה"ה דה"מ לְמִיפְרָק אֶחָא דְדִרְשָׁא
מִקְרָא דְעוֹנֵלֶס לִידְעֵת בֵּית רְבוֹ וּמִי
אִיכָא דְלִית לֵיהּ יִדְעֵת צִית רְבוֹ:
שְׁתִּים שְׁחָר ד' בְּפִנִּים. הֵכָּא פִּי
צְהוֹנִסְרָא צְפִינִים הֵייוּ

לא תני חיובי מא
מה ושתיים דהכנסה
צאה קרי לה מומאי
דתנן
והכנסה לחיוב של צעל הבית העמוד בפנים שהן ארבע
ס' והכנסה לחיוב והואלה פטור שהן ד' הכנסה לחיוב פטור
א' ממנו' דהכל שמים הואלה דעמי ודעכלה בבית שהן ד' הכנסה
בשם בקועט' או כביצ'א ואין להארץ ואין להקשות לפירוש ריב"א
מפרש הואלה והואלה הכנסה והכנסה נייחאל ליה למינקט הכי כדי
להאריך ועו"ל שמים שהן ד' בפנים היינו חיוז שחיב ומציא קרבן
מוחו היינו פטור: [ומאי] שנה הכא דתני שתיים שהן ד' ותו
נגעים קמי כולה לחיובה וי"ל דשפיר הוה דומיא דמראות נגעים
ת נגעים אין לו להניח מלפניה דיני שבת אבל בחד דמסיק דהכל
בשרות תני תולדות לא תני. א"ע' דבמראות נגעים תני אבות
אבות תני. לפי הפסע משמע דלא פרקי אלף אהל דהכל משום דלא
הוי משכחה כל בצולות גירוף ז' שהן ד' לצעל הבית וכן לעמי
ור ומותר דמשכחתה כל הח' בצולות:

מי

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

ב א מ"י פ"ב מהל' קוטה
הלכה ח סמוג עשין מה:

מוסף רע"י

[illegible][illegible]

יציאות הואיל ומוציא מרשות והכנסה דבעל הבית, ובפרק למחנה לוי, ויום השבת היה זאת שבת (שם). שהן ארבע. ש מן המורה. הואיל והכנסה וספור ואם עשה פטור, כדילין (בבבא). יציאות תרתי הויין. יר של בעל הבית דקחשיב ליה וחיובא. שגאיו מן שנטמא חיובי מאי גינהו יציאות.